

Granskning av årsredovisning 2019

Jämtlands Gymnasieförbund

Projektledare Cecilia Axelsson

Projektmedarbetare Fredrik Falkenberg

Innehållsförteckning

Inledning	3
Iakttagelser och bedömningar	5
Bedömningar utifrån revisionsfrågor	10

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Jämtlands Gymnasieförbund granskat förbundets årsredovisning för perioden 2019-01-01 – 2019-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2019.

Syftet med granskningen är att ge förbundets revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål direktionen beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

De upplysningar som enligt lag skall lämnas i förvaltningsberättelsen finns i allt väsentligt redovisat. Avvikelse mot lag och god sed sker avseende redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamhet som sker inom förbundets tre verksamheter. Avvikelsen bedöms inte vara väsentlig och påverkar inte den rättvisande bilden av förbundets verksamhet.

Förbundet lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2019. För 2018 redovisades ett negativt balanskravsresultat som har reglerats i och med det positiva balanskravsresultatet för 2019.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål direktionen beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att utfallet är förenligt med direktionens mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Vi kan konstatera att tre av fem kommuner redovisar ett lägre kostnadsläge 2018 jämfört med 2017, medan övriga två kommuner redovisar ett högre kostnadsläge. I avsaknad av jämförelse av standardkostnader för 2019, är det inte möjligt för revisionen att bedöma om verksamhetens utfall för 2019 är förenligt med direktionens mål för verksamheten.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Avvikelser har noterats men de bedöms inte vara materiella och påverkar inte den rättvisande bilden. Vi bedömer således att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Inledning

Bakgrund

Enligt 4 kap 3 § LKBR ska årsredovisningens delar upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och förbundets ekonomiska ställning.

Förbundet skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisorerna har enligt 12 kap. 1 § kommunallagen bland annat till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning.

Vidare ska revisorerna enligt 12 kap. 2 § kommunallagen bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med de mål direktionen beslutat. Revisorernas bedömningar ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Revisionsobjekt är direktionen som är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål direktionen beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål direktionen beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer
- Direktionens beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivningen avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i förbundet, hade påverkat dennes bedömning av förbundet. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan förbund och verksamheter.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting" från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

Den granskade årsredovisningen fastställdes av direktionen 2020-03-09.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och förbundschef.

Iakttagelser och bedömningar

Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

Iakttagelser

Förvaltningsberättelse

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning 4 kap 1§ ska en årsredovisning bland annat innehålla en förvaltningsberättelse. I 11 kap redogörs för vilka upplysningar som förbundet ska lämna i sin förvaltningsberättelse. De upplysningar som ska lämnas är:

- Översikt över verksamhetens utveckling
- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat
- Väsentliga personalförhållanden
- Förväntad utveckling

Av RKR's rekommendation R15 Förvaltningsberättelse framgår att förvaltningsberättelsen ska innehålla underrubriker som motsvarar de obligatoriska upplysningar som ska lämnas enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning. Denna rekommendation gäller från år 2020 men tidigare tillämpning uppmuntras. Vid vår granskning har vi följt upp att ovanstående information har lämnats i årsredovisningen med undantag av upplysningar om den kommunala koncernen då det inte är tillämpligt för förbundet.

Förvaltningsberättelsen innehåller en översikt över utvecklingen av förbundets verksamhet. Utvecklingen redovisas med hjälp av en flerårsjämförelse där aktuellt år jämförs med de fyra tidigare åren. Till redovisningen finns även verbal information och kommentarer till redovisade siffror i flerårsjämförelsen återfinns även i andra delar av förvaltningsberättelsen.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning. Kommentarer lämnas kring förbundets risker kopplat till förbundets finansiering, pensionsskuld samt pågående rättstvister.

Förvaltningsberättelsen innehåller ett avsnitt om händelser av väsentlig betydelse för förbundet som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut. Av lämnade upplysningar framgår att inga sådana väsentliga händelser har inträffat.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysning om förbundets förväntade utveckling. Nämnas kan förbundets planeringsförutsättningar och utveckling av elevantal, förbundets kompetensförsörjning samt pågående statliga utredningar inom utbildning.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om väsentliga personalförhållanden samt sjukfrånvaron. Redovisningen omfattar därutöver ytterligare uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information, nämns kan arbetsmiljö, personalomsättning och kompetensförsörjning.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av förbundets verksamhet. Här beskrivs bland annat det beslutande organet och fastställda styrdokument såsom förbundsordning och verksamhetsplan. I avsnittet lämnas även en uppföljning av beslutade mål för året.

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av om målen och riktlinjerna för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts. Resultatet av god ekonomisk hushållning bedöms under avsnittet *god ekonomisk hushållning* i denna rapport.

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av förbundets ekonomiska ställning. Kommentarer till avvikelser mot föregående år lämnas i anslutning till resultaträkningen.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar. Redovisat balanskravsresultat uppgår till +7,2 mnkr, vilket motsvarar årets redovisade resultat. Vi konstaterar att balanskravet är uppfyllt för året.

Enligt kommunallagen (11 kap 12 §) ska ett negativt balanskravsresultat återställas under de tre närmast följande åren. Däremot får respektive fullmäktige besluta att en reglering inte ska göras om det finns synnerliga skäl (11 kap 13 §). För 2018 redovisades ett negativt balanskravsresultat och av lämnad balanskravsutredning framgår att detta har reglerats under 2019. Således kvarstår inget negativt balanskravsresultat att återställa kommande år.

Driftredovisning

Årsredovisningen innehåller en driftredovisning. Av driftredovisningen framgår inte hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställs för den löpande verksamhet som sker inom förbundets tre verksamheter. Däremot redovisas budgetavvikelser per rektorsområde för gymnasiet.

Investeringsredovisning

Årsredovisningen innehåller en investeringsredovisning. Investeringsredovisningen omfattar en samlad redovisning av förbundets investeringsverksamhet med jämförelse mot budget. Kommentarer till investeringsverksamheten under året lämnas i avsnittet.

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

De upplysningar som enligt lag skall lämnas i förvaltningsberättelsen finns i allt väsentligt redovisat.

Avvikelse mot lag och god sed sker avseende redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamhet som sker inom förbundets tre

verksamheter. Avvikelsen bedöms inte vara väsentlig och påverkar inte den rättvisande bilden av förbundets verksamhet.

Förbundet lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2019. För 2018 redovisades ett negativt balanskravsresultat som har reglerats i och med det positiva balanskravsresultatet för 2019.

God ekonomisk hushållning

Direktionen har fastställt en verksamhetsplan för 2019 innehållande ett antal resultatmål. Målen är kopplade dels mot förbundsordningen och de årliga ägardirektiv som fastställs av förbundets medlemskommuner, dels mot utbildningsverksamheten.

Målen som är kopplade mot förbundsordningen och årliga ägardirektiv uppgår till totalt sju stycken, varav ett avser förbundets finansiella mål och resterande sex utgör mål för verksamheten. Av verksamhetsplanen 2019 framgår att det finansiella målet samt ett de övriga sex verksamhetsmålen utgör mål för god ekonomisk hushållning. Dessa mål för god ekonomisk hushållning har revisionen till uppgift att bedöma inom ramen för sitt upprättande av revisionsberättelse. Övriga resultatmål kommenteras och bedöms inte i denna rapport.

lakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot förbundets finansiella mål för god ekonomisk hushållning.

Finansiellt mål	Utfall 2019	Måluppfyllelse
Förbundet ska göra ett nollresultat.	Årets resultat 2019 uppgår till +7,2 mnkr.	Målet är uppfyllt.

Av redovisningen framgår att det finansiella målet är uppfyllt för 2019.

Avstämningen sker i avsnittet kring uppföljning av samtliga mål som direktionen har fastställt för 2019. Årsredovisningen kan med fördel kompletteras med uppgift kring vilken av de redovisade resultatmålen som utgör förbundets mål med avseende på god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en avstämning mot förbundets verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

Verksamhetsmål	Utfall 2019	Måluppfyllelse
Varje medlemskommun ska ha en gymnasiekostnad som ligger under eller i nivå med standardkostnaden.	Bräcke, Ragunda och Åre har ett lägre kostnadsläge. Krokoms och Östersunds har ett högre kostnadsläge.	Målet är ej uppfyllt.

Av redovisningen framgår att verksamhetsmålet inte är uppfyllt för 2019.

Uppföljning av ovan angivet mål sker årligen mot standardkostnader som publiceras av SCB. Vi konstaterar att direktionen i årsredovisningen för 2019 redogör för det fastställda målet i förhållande till förändringen mellan åren 2017 till 2018. Statistik för aktuellt år 2019 kommer först under våren 2020. Detta innebär att ingen uppföljning av måluppfyllelse för 2019 kan göras inom ramen för framtagandet av årsredovisning 2019.

Avstämningen sker i avsnittet kring uppföljning av samtliga mål som direktionen har fastställt för 2019. Årsredovisningen kan med fördel kompletteras med uppgift kring vilken av de redovisade resultatmålen som utgör förbundets verksamhetsmässiga mål med avseende på god ekonomisk hushållning.

Bedömning

Vi bedömer att utfallet är förenligt med direktionens mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Vi kan konstatera att tre av fem kommuner redovisar ett lägre kostnadsläge 2018 jämfört med 2017, medan övriga två kommuner redovisar ett högre kostnadsläge. I avsaknad av jämförelse av standardkostnader för 2019, är det inte möjligt för revisionen att bedöma om verksamhetens utfall är förenligt med direktionens mål för verksamheten.

Rättvisande räkenskaper

lakttagelser

Resultat- och balansräkning

Resultaträkningen är inte helt uppställd enligt LKBR med anledning av att summeringsrad "Verksamhetens resultat" saknas. Noteringen är inte materiell och påverkar inte den rättvisande bilden av förbundets resultat. I övrigt är resultaträkningen uppställd enligt LKBR och omfattar erforderliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt samtliga förbundets intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Årets resultat uppgår till +7,2 mnkr (-5,2 mnkr). Av lämnade upplysningar i årsredovisningen framgår att i årets resultat ingår en återbetalning av kommunbidrag om 5,2 mnkr till medlemskommunerna. Denna återbetalning redovisas som en fordran respektive skuld i bokslutet. Uppbokningen har skett i enlighet med fastställd förbundsordning där det finns reglerat att det egna kapitalet maximalt får uppgå till 4% av verksamhetens nettokostnader.

Balansräkningen saknar uppgift om förbundet har några panter eller ansvarsförbindelser. Däremot framgår det av förvaltningsberättelsen (avsnitt 2.2) att förbundet inte har några pensionsförpliktelser. Med anledning av att upplysning av att pensionsförpliktelse finns i annan del av årsredovisningen är noteringen inte materiell

och påverkar inte den rättvisande bilden av förbundets ställning. I övrigt är balansräkningen uppställd enligt LKBR och omfattar erforderliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt förbundets tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i LKBR.

Vid granskningen av de materiella anläggningstillgångarna har noterats att det i förbundets anläggningsregister inte går att utläsa uppgifter såsom nyttjandeperiod, ingående anskaffningsvärde och ingående ackumulerade avskrivningar per investeringsobjekt. Vid avstämning av balansposten har vi därför endast kunna granska årets förändring. De i noten angivna beloppen för ingående anskaffningsvärde och ingående ackumulerad avskrivning har inte kunnat verifierats mot anläggningsregistret per 2019-12-31. Noteringen bedöms inte som materiell och påverkar i sig inte årets resultat.

Övergången till lagen om kommunal bokföring och redovisning från 1 januari 2019 har inte haft någon effekt på förbundets eget kapital, resultat- och balansräkning, varvid det inte har föranlett något behov av justering av ingående balanser.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation och överensstämmer med övriga delar av årsredovisningen.

Redovisningsprinciper

Upplysning om tillämpade redovisningsprinciper lämnas i årsredovisningen.

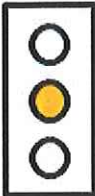
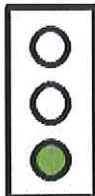
Upplysningar om räkenskapsrevision lämnas i avsnittet kring redovisningsprinciper, där totala kostnaden anges. Däremot framgår inte hur stor del av den totala kostnaden som utgör de sakkunnigas granskning av räkenskaperna. Vidare framgår inte den totala kostnaden för revisionen.

Inga avvikelser från de grundläggande redovisningsprinciperna har noterats i granskningen.

Bedömning

Avvikelser har noterats men de bedöms inte vara materiella och påverkar inte den rättvisande bilden. Vi bedömer således att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	Uppfyllt Årsredovisningen redogör i allt väsentligt för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Förbundet lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2019.	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål direktionen beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	<i>Finansiellt mål</i> Uppfyllt Utfallet är förenligt med direktionens mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. <i>Verksamhetsmål</i> Delvis uppfyllt Tre av fem kommuner redovisar ett lägre kostnadsläge 2018 jämfört med 2017, medan övriga två kommuner redovisar ett högre kostnadsläge. I avsaknad av jämförelse av standardkostnader för 2019, är det inte möjligt för revisionen att bedöma om verksamhetens utfall är förenligt med direktionens mål för verksamheten.	
Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?	Uppfyllt Avvikelse har noterats men de bedöms inte vara materiella och påverkar inte den rättvisande bilden. Vi bedömer således att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.	

Rekommendationer

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi direktionen att:

- Inför kommande års årsredovisningar säkerställa att lämnad driftredovisning upprättas i enlighet med lagens krav. I samband härmed behöver RKR's rekommendation R14 *Drift och investering* beaktas.
- Inför kommande års årsredovisningar säkerställa att resultat- och balansräkning är uppställda i enlighet med LKBR.
- Inför kommande års årsredovisningar säkerställa att upplysningar om räkenskapsrevision lämnas i enlighet med RKR's rekommendation R18 *Övriga upplysningar som ska lämnas i not*.
- Se över möjligheten att få fram ett anläggningsregister som även innehåller uppgifter om nyttjandeperiod, ingående anskaffningsvärde och ingående ackumulerade avskrivningar per investeringsobjekt.

2020-03-19

Hanna Franck Larsson
Uppdragsledare

Cecilia Axelsson
Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Jämtlands Gymnasieförbund enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av revisionsplanen för 2019. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.